

ZASADY DOTYCZĄCE POSTĘPOWANIA SĄDOWEGO W SPRAWACH ODWOŁAŃ OD DECYZJI ORGANÓW RENTOWYCH I ORZECZEŃ WOJEWÓDZKICH ZESPOŁÓW DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM PIERWSZEJ I DRUGIEJ INSTANCJI

PRAWO DO WNIESIENIA ODWOŁANIA OD DECYZJI ORGANU DO SĄDU

- WAŻNE ABY ZAPOZNAĆ SIĘ Z POUCZENIAMI, ZNAJDUJĄCYMI SIĘ POD WYDANA PRZEZ ORGAN DECYZJĄ !!!
- Może się okazać, że przed wystąpieniem na drogę sądową należy „dokończyć” etap postępowania administracyjnego np. od decyzji Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o niepełnosprawności odwołujemy się do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o niepełnosprawności itp.
- Wniesienie odwołania do sądu „przedwcześnie” skutkuje odrzuceniem odwołania

ODWOŁANIE DO SĄDU - GDZIE SKŁADAMY

- ODWOŁANIE POWINNO BYĆ ZAADRESOWANE DO SĄDU ALE ZŁOŻONE DO ORGANU
- W zależności od rodzaju spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych, właściwy jest bądź Sąd Okręgowy Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (domniemanie właściwości), bądź Sąd Rejonowy Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (sprawy wyraźnie wskazane) w mieście zgodnym z miejscem zamieszkania strony.
- W pouczeniach pod decyzją organu musi być wskazany jaki Sąd będzie rozpatrywał odwołanie od decyzji organu.

ODWOŁANIE DO SĄDU - TERMINY

- Odwołanie od decyzji organu składa się do ORGANU w terminie miesiąca od otrzymania decyzji (od doręczenia decyzji)
- Organ w terminie 30 dni przekazuje je wraz z odpowiedzią na odwołanie i z aktami sprawy administracyjnej do SĄDU
- Jeśli omyłkowo odwołanie złożymy bezpośrednio do sądu , sąd przesyła odpis odwołania do organu, zobowiązując go do udzielenia odpowiedzi i żąda udostępnienia sądowi akt – znacznie wydłuża to postępowanie

ODWOŁANIE DO SĄDU – CO POWINNO ZAWIERAĆ

- Oznaczenie Sądu, do którego jest skierowane
- Imiona i nazwiska lub nazwy stron, ich przedstawicieli ustawowych, pełnomocników oraz miejsce ich zamieszkania, siedziby a także wskazanie numeru PESEL strony
- Oznaczenie rodzaju pisma – tu : ODWOŁANIE
- Oznaczenie zaskarżonej decyzji - tu : tytuł decyzji organu z numerami i datą
- Zwięzłe przytoczenie zarzutów i wniosków oraz ich uzasadnienie, wskazanie faktów, dowodów, na których strona opiera swoje twierdzenie
- Podpis (ubezpieczonego, osoby odwołującej się od orzeczenia, przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika)
- Wymienienie załączników

ODWOŁANIE - ZAŁĄCZNIKI

- Do odwołania należy dołączyć wskazane załączniki
- Wszystkie dokumenty powinny być złożone w 2 egzemplarzach – jeden dla sądu i jeden dla strony przeciwnej tj. dla organu
- Jeżeli w sprawie działa pełnomocnik, do odwołania dołączamy pełnomocnictwo.

ODWOŁANIE – BRAKI FORMALNE

- Jeśli odwołanie nie spełnia warunków formalnych, sąd wzywa stronę do ich uzupełnienia w terminie tygodniowym pod rygorem zwrócenia pisma
- Jeśli pismo zostanie zwrócone skutecznie – nie wywołuje żadnych skutków procesowych czyli np. decyzja się uprawomocni
- Skutek jest taki jak gdyby odwołanie w ogóle nie zostało złożone
- Odwołanie musi być ściśle związane z zakresem zaskarżonej decyzji. Jeśli zawiera ono nowe żądanie, sąd przekazuje je do rozpoznania Organowi.

PRZEBIEG POSTĘPOWANIA SĄDOWEGO

- Po ocenie przez Sąd, że odwołanie zostało skutecznie wniesione, Sąd doręcza stronie odpis odpowiedzi Organu na odwołanie i określa termin na ustosunkowanie się do odpowiedzi na odwołanie, zajęcie aktualnego stanowiska i zgłoszenie ewentualnych wniosków dowodowych (np. wniosek o przesłuchanie świadków).
- Ważne jest zrozumienie, jakim faktem Organ zaprzecza, bo je właśnie należy udowodnić, żeby uzyskać korzystne rozstrzygnięcie.
- Jeśli we wniosku nie znalazły się wnioski dowodowe w tym zakresie , należy je złożyć w piśmie procesowym

PRZEBIEG POSTĘPOWANIA SĄDOWEGO

- Sąd może jednocześnie wyznaczyć też termin rozprawy, o którym zawiadamia stronę lub na który wzywa stronę do osobistego stawiennictwa, celem jej przesłuchania
- Jeśli został zgłoszony wniosek dowodowy o przesłuchanie świadków, sąd także wzywa ich na rozprawę
- Sąd może jednak w pierwszej kolejności wydać postanowienie o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego sądowego, lub postanowienie o dopuszczeniu dowodu z zeznań świadków „na piśmie” (strona zostanie wówczas zobowiązana do złożenia listy pytań do świadków)

DOWÓD Z OPINII BIEGŁEGO SĄDOWEGO

- Często jest to najistotniejszy dowód w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.
- Opinia biegłego sądowego powinna zawierać uzasadnienie
- Jeśli opinii jest niejasna lub wadliwa, można żądać ustnego lub pisemnego uzupełnienia opinii lub jej wyjaśnienia, a także dodatkowych opinii tych samych lub innych biegłych – podstawa prawna art. 278 i n. k.p.c.
- Jeśli zostały wyjaśnione wszystkie wątpliwości istotne dla rozstrzygnięcia sąd może pominąć pozostałe wnioski dowodowe

ZASTRZEŻENIA DO PROTOKOŁU ROZPRAWY

- Jeśli strona uważa, że Sąd uchybił przepisom postępowania, powinna zgłosić zastrzeżenia do protokołu rozprawy (art. 162 k.p.c.)
- Jest to istotne w sytuacji gdyby orzeczenie okazało się dla niej niekorzystne i będzie chciała wnieść apelację do sądu wyższej instancji

ZAKOŃCZENIE POSTĘPOWANIA SĄDOWEGO

- Po zgromadzeniu całego materiału dowodowego w sprawie Sąd zamyka rozprawę i wydaje WYROK.
- Sąd może odroczyć publikację orzeczenia wyroku – Sąd nie powiadamia wtedy strony, która nie była obecna na rozprawie - ważne aby dowiedzieć się jaka była treść wyroku aby złożyć wniosek o uzasadnienie wyroku.
- Sąd może zamknąć rozprawę na posiedzeniu niejawnym, wówczas na tym samym posiedzeniu Sąd wydaje WYROK. Taki wyrok wraz z pouczeniami doręczany jest stronie z urzędu.

WYROK SĄDU

- Sąd może ZMIENIĆ ZASKARŻONĄ DECYZJĘ (w przypadku uwzględnienia odwołania)
- Sąd może ODDALIĆ ODWOŁANIE (jeśli nie ma podstaw do jego uwzględnienia)
- W niektórych przypadkach Sąd może UCHYLIĆ ZASKARŻONĄ DECYZJĘ (w przypadku rażącego naruszenia przepisów lub zaistnienia nowych okoliczności)

UPRAWOMOCNIENIE WYROKU

- Każda ze stron może, po uprzednim złożeniu wniosku o uzasadnienie wyroku, zaskarżyć wyrok do sądu wyższej instancji.
- Jeżeli żadna ze stron nie złożyła w **terminie tygodnia** wniosku o sporządzenie i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem, postępowanie sądowe kończy się na etapie Sądu pierwszej instancji.
- Wtedy wyrok Sądu pierwszej instancji staje się prawomocny
- Orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy lub inne organy państwowe i organy administracji publicznej

CO ROBIĆ JEŚLI NIE ZGADZAMY SIĘ Z WYROKIEM

- Jeśli strona nie zgadza się z treścią wyroku powinna dokładnie wysłuchać, bądź zapoznać się z pouczeniem Sądu.
- Sąd zawsze poucza stronę niereprezentowaną przez profesjonalnego pełnomocnika o terminach i sposobie zaskarżenia orzeczenia.
- Aby skutecznie zaskarżyć orzeczenie należy w **terminie tygodnia** od ogłoszenia orzeczenia lub doręczenia odpisu wyroku wydanego na posiedzeniu niejawnym, złożyć **WNIOSEK O PISEMNE UZASADNIENIE WYROKU** (w całości lub w części np. w zakresie któregoś punktu wyroku) oraz **WNIOSEK O DORĘCZENIE ODPISU WYROKU Z UZASADNIENIEM** (gdy wyrok zapadł na posiedzeniu jawnym)

APELACJA - TERMINY

- Po otrzymaniu odpisu wyroku z uzasadnieniem należy wnieść APELACJĘ
- Apelację wnosi się do Sądu , który zaskarżone orzeczenie wydał (choć jako adresata wskazuje się sąd wyższej instancji), w **terminie dwutygodniowym** od doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem, chyba że termin sporządzenia uzasadnienia został przedłużony, wówczas apelację można wnieść w terminie trzytygodniowym
- WAŻNE – złożenie apelacji warunkowane jest wcześniejszym złożeniem wniosku o uzasadnienie wyroku. Brak złożenia tego wniosku skutkuje brakiem możliwości skutecznego wniesienia apelacji.

APELACJA – CO ZAWIERA

- Apelacja powinna spełniać wymagania dla pisma procesowego
- Dodatkowo w zarzutach apelacji powinno się wskazać fakty ustalone przez sąd pierwszej instancji niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy lub istotne dla rozstrzygnięcia fakty, nieustalone przez sąd pierwszej instancji.
- Jeśli wskazuje się nowe fakty i dowody, należy uprawdopodobnić, że ich powołanie przed sądem pierwszej instancji nie było możliwe.

PRZEBIEG POSTĘPOWANIA SĄDU DRUGIEJ INSTANCJI

- Sąd drugiej instancji może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, jeżeli przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne a strona nie złożyła wniosku w apelacji lub odpowiedzi na apelację, nie złożyła wniosku o przeprowadzenie rozprawy.
- Sąd drugiej instancji może uzupełnić postępowanie dowodowe, może jednak pominąć wnioski stron w tym przedmiocie
- Sąd drugiej instancji, co do zasady rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia (bierze pod uwagę zarzuty strony), chyba że zachodzi nieważność postępowania , którą sąd drugiej instancji bierze pod uwagę z urzędu.

WYROK SĄDU DRUGIEJ INSTANCJI

- Sąd nie może uchylić lub zmienić wyroku na niekorzyść strony wnoszącej apelację
- Sąd drugiej instancji może **ODDALIĆ APELACJĘ** jeżeli jest ona niezasadna
- Sąd drugiej instancji **ZMIENIA WYROK SĄDU PIERWSZEJ INSTANCJI** i orzeka co do istoty sprawy, jeśli apelacja jest zasadna i ewentualnie **ZMIENIA ZASKARŻONĄ DECYZJĘ**.
- Sąd drugiej instancji **UCHYLA WYROK** lub **UCHYLA WYROK I ZASKARŻONĄ DECYZJĘ** i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji bądź bezpośrednio Organowi, jeśli stwierdził nieważność postępowania lub gdy sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty postępowania albo postępowanie dowodowe wymaga przeprowadzenia w całości.

UZASADNIENIE WYROKU SĄDU DRUGIEJ INSTANCJI

- Sąd drugiej instancji sporządza z urzędu uzasadnienie wyroku, wówczas gdy jest to orzeczenie kończące postępowanie w sprawie, gdy uchyla zaskarżony wyrok.
- W pozostałych przypadkach strona, aby uzyskać uzasadnienie wyroku powinna złożyć wniosek w tym przedmiocie. Zasady i terminy są analogiczne jak w orzeczeniu pierwszej instancji.